

SPIS TREŚCI

WSTĘP	11
ROZDZIAŁ I	
POWSTANIE FILOZOFII I RACJONALISTYCZNEGO STYLU MYŚLENIA W STAROŻYTNEJ GRECJI	25
ROZDZIAŁ II	
ZAANGAŻOWANIE I OBSERWACJA. DWA SPOSOBY PARTYCYPACJI W KULTURZE EUROPEJSKIEJ.	43
1. Dwa sposoby partycypacji w kulturze.	43
2. Wyróżnienie dwóch rodzajów postaw i odpowiadającej im wiedzy w perspektywie filozofii kultury	45
3. Różnice między dwiema postawami i rodzajami wiedzy: kla- syczny model funkcjonowania wiedzy i pierwotna socjalizacja	46
4. Konstytucja dwóch postaw w starożytnej Grecji w filozofii Platona.	52
5. Grecki wynalazek postawy teoretycznej (wyrażanej w trzeciej osobie) w filozofii Arystotelesa	59
6. Okres hellenistyczny	62
7. Średniowiecze czasów św. Tomasza.	71
8. Poglądy Johna Locke’a i Davida Hume’a jako źródłowa do- kumentacja konstytucji postawy teoretycznej we wczesnym modernizmie	76
9. Od wczesnego modernizmu do klasycznego na przykładzie poglądów Kanta	85
10. Krytyka postawy teoretycznej	91
ROZDZIAŁ III	
NATCHNIENIE I ROZUM – DWA ODMIENNE WZORY MYŚLOWE KULTURY EUROPEJSKIEJ	95
1. Ogólna charakterystyka wzoru kulturowego	95
2. Filozoficzne wzory kulturowe	102
3. Analityczny wzór myślowy	105

4. Porównanie analitycznego pojęcia doświadczenia z fenomenologicznym	109
5. Charakterystyka fenomenologicznego sposobu myślenia Edmunda Husserla	112
6. Przedhusserlowskie postaci fenomenologicznego wzoru myślowego	121
7. Dwie odmiany fenomenologicznego wzoru kulturowego (praktyczna i teoretyczna)	131
8. Magiczne prąźródło konstytucji filozoficznych wzorów myślowych	135

ROZDZIAŁ IV

O ALEGORII, ALEGOREZIE I POWSTANIU INTERPRETACJI SYMBOLU	141
1. Konstytucja podmiotowego pojęcia interpretacji	141
2. Orygenes i zasady interpretacji tekstów biblijnych	144
3. Pojęcie symbolu i relacji symbolizowania w modernizmie europejskim.	155
4. Symbol jako pojęcie podmiotowe	158
5. Konstruktywistyczny status relacji kauzalnej.	162
6. Nadrzędność aksjologiczna poznawczej relacji kauzalnej nad związkami symbolizowania	162
7. Dlaczego związek przyczynowy nie jest uznawany za arbitralny?	165
8. Aksjologia oświecenia zawarta w kryteriach wiedzy prawomocnej.	166

ROZDZIAŁ V

PRZEMIANY POSTAW I WZORÓW MYŚLENIA W PONOWOCZESNOŚCI	173
1. Modernistyczna hierarchia aksjologiczna i jej krytyka	173
2. Ponowoczesność i przemiany postaw w kulturze	176
2.1. Odróżnienie powodów od przyczyn	177
2.2. Charakterystyka powodów kryzysu finansowego	177
2.3. Porządkowanie cytatu: dwa języki – intencjonalny (czynności i sensy); fizyczny – zależności funkcyjne	178
2.4. Dlaczego brak opisów teoretycznych: wyjaśniająco-rozumiejących?	178
2.5. Pojęcie produktywności	179

2.6. Wiedza ekonomiczna o zarządzaniu i marketingu i wzrost produktywności – a raczej zysku	179
2.7. Dwa modele funkcjonowania wiedzy w praktyce społecznej, gospodarce: klasyczny i operacyjny (Ian Hacking)	180
2.8. Kolejny krok w duchu „nowego eksperymentalizmu” – zmiana funkcji banków z usługi na przedsiębiorstwa produkcyjne	182
2.9. Przykłady ekspansji wiedzy proceduralnej, operacyjnej	183
2.10. Filozofia postmodernistyczna a wiedza operacyjna	184
3. Stosunek wiedzy teoretycznej do operacyjnej; specyfika kultury europejskiej i jej przyszłość	184
4. Współczesna zmiana modelu partycypacji w kulturze z intelektualnego na przeżyciowy	185
5. Renesans fenomenologicznych wzorów kulturowych	192
6. Po co rozum miałby poznawać wszystko?	194
6.1. Charakterystyka rozumu przyrodoznawczego	195
6.2. Rozproszenie wiedzy i jej specjalizacja	195
6.3. Czynniki wpływające na wybór przedmiotu badań	198
6.4. Poziom samoświadomości filozoficznej	199
7. Konstruktywizm epistemologiczny i konstruktywizm kulturowy	201
8. Konstruktywizm kulturowy a rozum przyrodoznawczy	202
9. Kondycja biblijno-fenomenologicznego i racjonalnego wzoru myślowego w ponowoczesności	203
ZAKOŃCZENIE	205
Indeks	215
Literatura	219
Table of Contents	229
The Grammar of European Culture – <i>Summary</i>	233